

Inatsisartunut ilaasortaq
Isak Johannesen Naleraq
/Maani

Moriusap eqqaani avammut annissuineq pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 195-imut akissut

Inatsisartut suleriaasianni §37, imm. 1 naapertorlugu Moriusap eqqaani avammut annissuineq pillugu apeqqutit matuma kinguliani allassimasut Naalakkersuisunut saqqummiuppatit

Peqqutit matuma kinguliani akissuteqarfigineqarput.

Apeqqut 1. Moriusap avannannguani saviminissaq (Titanium) piiarneqarmat nunarput aningaasanik qassinik isertitaqarsimanersoq Naalakkersuisut ilisimavaat?

Akissut: Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissut 2015-08, Dundas Titanium-ip Moriusap avannaani pisinnaatitsissuteqarfigisaanut apeqqut tunngassuteqartoq ilimagineqarpoq. Eqqumaffigeqquneqassaaq sumiiffik akuersissuteqarfiusoq 2021-mi piiaanissamut akuersissutinngorlugu (2021-08, Dundas Titanium) allanngortinneqarmat. Taamaattoq piiaanissamut akuersissummi piiaanerni ingerlatassat suliarineqanngisaannarput, ilanngullugu tuniniarneqartussanik avammut annissuineq. Tassa imaappoq, piianeq aallartissimanngimmat royalty-nik isertitaqartoqarsimanngitsoq.

Piiaanissamut akuersissummi Moriusamiit saviminissanik imaluunniit titanium-inik avammut annissisoqarsimanngilaq. Ingerlatseqatigiiffik aatsitassarsiorluni misissuinerup nalaani bulksamples-inik taagorneqartunik ilmenit-inik sioqqanik titanium-inik akulinnik avammut annissuinissamut akuersissuteqarfigineqarpoq. Bulksample tassaavoq atortussiassat seqummaalasut annertuut, aatsitassanik assigiinngitsunik kiisalu minguttunik arlalinnik imaqartoq. Aatsitassat ujarattaannik sananeqaataannillu teknikkil arlallit aqqusaarlugit misileraanerup ingerlannissaanut ingerlatseqatigiiffiup bulksamples-inik avammut annissisarnera suleriaasiuvoq nalinginnaasuulluinnartoq. Misissueqqissaarnerni taakkunani amerlanertigut nunatsinni maani piginnngisatsinni laboratoriamiinnissaq pisariaqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni aatsitassat (ikummatissiassat ilaanatik) pillugit aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissutinut atugassarititaasut nalinginnaasut naapertorlugu aatsitassat aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummi avammut anninneqartut, tamanna Aatsitassanut oqartussamit akuerineqarsimanngippat, tuniniarneqaqqusaanngillat. Aatsitassanut oqartussaq ingerlatseqatigiiffimmiit aatsitassanik tuniniaanissaq pillugu qinnuteqaammik tigusaqarsimanngilaq imaluunniit akuersissuteqarsimanani.

Ulloq: 27/11 2025
Suliap nr. 2025 - 17344
Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
Fax (+299) 32 43 02
E-mail: mlsa@nanoq.gl
www.naalakkersuisut.gl

Aatsitassanik tunisisoqarsimanngimmat, aamma isertitaqartoqarsimanngilaq.

Apequt 2. Nunarpullu aningaasanik qassinik iluanaaruteqarpa?

Akissut: Bulksamples avammut anninneqarnera aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummi ingerlanneqarpoq. Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissut tuniniagassanik avammut annissinissamut pisinnaatitaaffiliinngilaq, kisianni taamaallaat misileraanissamut piginnaatitaaffiliilluni. Sinneqartooruteqartoqarsimanngilaq, tassami tunisisoqarsimanngimmat.

Apequt 3. Saviminissaq qanoq angitigisoq anninneqarpa?

Akissut: Aatsitassarsiorluni misissuinissamut akuersissummi 2015-08-mi ingerlatseqatigiiffik imatut annertussusilinnut avammut annissinissamut akuersissuteqarfigineqarpoq:

2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
500 kg	82.000 kg	25.500 kg	42.000 kg	-	-	10.000 kg tikillugu

Piiaanissamut akuersissummi 2021-08-mi ingerlatseqatigiiffik 2022-mi 4.000-8.000 kg-inik avammut annissinissamut akuersissuteqarfigineqarpoq. Avammut anninneqartut niuernikkut naleqanngillat aammalu taamaallaat misileraanermut atorineqartussaallutik.

Apequt 4. Annissuinermi kisitsisit tutsuiginassusaannut kikkut missuisuuppat?

Akissut: Aatsitassanut oqartussaq avammut annissinissamut akuersissummik, avammut anninneqartuni ilanngunneqartussamik, tunniussisimavoq.

Ilanngaaserinermit oqartussaq paasisutissiivoq, inatsisit unioqqutinneqarsimasut tunngavissalimmik pasitsaanneqarpat aatsaat aatsitassat avammut anninneqartut misissorneqartartut.

Aatsitassanut oqartussap avammut anninneqartut annertussusai misissortanngilai, tassami avammut annissineq niuernikkut naleqarsimanngimmat. Ingerlatseqatigiiffik ukiut tamaasa nunap sannaaneersunut nalunaarusiamik nassiuissartussaavoq, tassani atortussiassanik katersorneqartunik misissuisimanerminnut aammalu misissueqqissaarnerup inernerin nassuiartussaallugit.

Apequt 5. Kikkut nakkutilliisuuppat?

Akissut: Ilanngaaserinermut oqartussaq Kalaallit Nunaanniit avammut annissuinermit nakkutilliisuvoq aammalu Aatsitassanut oqartussaq aatsitassanut tunngasunik suliaqarnissamut akuersissutini tunniunneqareersuni nakkutilliisuulluni.

Aatsitassanut oqartussaq 2018-imi aamma 2019-imi akuersissummi ornigulluni nakkutilliinermik suliaqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffik ingerlatassatik suliarisimasatik pillugit nalunaarusiamik Aatsitassanut oqartussamut nassiussisimavoq. Ingerlatat ingerlatseqatigiiffimmut suliarinissaanut akuersissuteqarfigineqarsimasunut naapertuunnersut oqartussap misissortarpaa.

Aatsitassanut oqartussap nalunaarusiat ingerlatseqatigiiffiup nassiussai akuera.

Apeqqu 6. Misissuinermit suliaq qanoq inerreqarpa?

Akissut: Aatsitassanut oqartussaq ornigulluni nakkutilliinerit 2018-imi aamma 2019-imi ingerlanneqartut aallaavigalugit ingerlatseqatigiiffimmut oqaaseqaateqarsimanngilaq.

Ingerlatseqatigiiffik ukiuni 2016–2019, nunami imaanilu aatsitassanik peqarfinnik oqimaatsunik peqarsinnaanera paasinarlugu nalilersorniarlugulu arlalinnik misissuisimavoq. Suliaqarnermi ilaatigut ilaatinneqarput qillerineq, georadar atorlugu misissuinerit, misissugassanik tigusinerit aamma avatangiisini misissuinerit. 2019-imi ingerlatseqatigiiffik misissugassanik annertunerusunik tiguisisimavoq, taakkualu "heavy mineral concentrate"-mik (HMC) taagorneqartumik, ilaatigut titanium-inik aamma aatsitassat qaqutigoortut saffiugassartaannik tunisassiornermi atortussiassatut atorneqartartumik, pilersitsiniarluni piareersarlugu suliarineqartussanngorlugu Canada-mut nassiunneqarput.

Apeqqu 7. Ilmenit-ip akuata qaffasissusaa qanoq inissisimava? Nalinginnaasumiippa Imaluunniit appasippa/qaffasippa?

Akissut: Nalunaarusiami 2019-imeersumi ilmenit-it katersuunneri qaffasinnerisut appasinnerisulluunniit suussusersiisoqarpoq/naliliisoqarpoq. Tassani ataatsimut isigalugu maleruagassaq aalajangersarneqarpoq, misissugassaq TiO₂-mi 8 % sinnerlugu annertussusilimmut misilerarneqarpat, taanna ilmenit-it katersuunneri qaffasissumik pitsaassuseqartutut/qaffasissumik katersuussimasutut isigineqassasoq, nassuiarneqarluni.

2015-imi nunami sissami immallu naqqani misissugassanik katersisoqarpoq, kisianni misissugassani taakkunani ilmenit-inik akoqarneranik ataasiakkaatigut misissueqqissaarnerit tamanut saqqummiunneqaratik.

2016-imi asimi takusanik naliliinerup takutippaa misissugassat ilmenit-inik 20–40 %-inik, aammalu pisuni ataasiakkaani 80 % sinnerlugu akoqarsinnaasut. Nalingi saffiugassami misissugassami, masatsinneqartumi avissaartiterneqartumilu naatsorsorneqarput.

2017-imi aamma 2018-imi misissueqqissaarnerit sukumiinerusut suliarineqarput, ilaatigut qillerinertigut misissugassanillu tigusinertigut. Ilmenit-inik akoqarneri periaaseq sumiiffillu apeqqutaallutik malunnaatilimmik allanngorarput.

Apeqqut 8. Procent-inngorlugu qanoq inissisimava?

Akissut: Ilmenit-inik akoqarneranut misissueqqissaarnermut takussutissiaq:

Ukioq	Misissugassap suussusaa	TiO ₂ (procentinngorlugu oqimaassusaa)	ilmenit-inik akoqarnera nalilernerqartoq
2016	Misissugassat toqqakkat, laboratoriami misileraaneq	40,6 – 45,1 %	80 – 90 % miss.
2016	Misissugassat katitigaq, masatsillugu aamma avissaartiterlugu	21,6 %	40 % miss.
2017	Sajukulaartumik qillerineq (misissugassat 527-t) – agguaqatigiissillugu	10,2 %	20 % miss.
2017	Trench-ini misissugassat (misissugassat 10) – agguaqatigiissillugu	28,9 %	55 % miss.
2017	Auger atorlugu qillerineq Iterlak – uuttuineq qaffasinnerpaaq	38,7 %	75 % miss.
2017	Auger atorlugu qillerineq Iterlak – agguaqatigiissillugu	13,4 %	25 % miss.
2017	Auger atorlugu qillerineq Moriusaq – agguaqatigiissillugu	10,9 %	20 % miss.

Ilmenit-inik akoqqarneranik naatsorsuinerit missingersorneqarmata aammalu TiO₂ aamma Fe₂O₃, aatsitassami ilmenit-imi pingaarnertut akuusartut, katersuunnerinik uuttuinerit aallaavigineqarlutik, erseqqissassallugu pingaaruteqarpoq.

Ingerlatseqatigiiffik apeqqummut 3-mut akissuteqaatip ataani oqaatigineqartutut annertussusilinnik avammut annissuinissamik qinnuteqarsimavoq aammalu avammut annissuinissamut akuersissuteqarfigineqarsimalluni.

Ingerlatseqatigiiffik maleruagassanut atuuttunut naapertuuttumik iliuuseqarsimavoq, aammalu oqartussat attuumassutillit avammut annissuinissaq akuerisimavaat. Ilmenit-inik nunatsinniit isertortumik annissuisoqarsimaneranik Naalakkersuisut ilisimasaqanngillat. Ingerlatseqatigiiffik akuersisummik peqarani unioqqutitsilluni aatsitassanik suliaqarpas imaluunniit unioqqutitsilluni tuniniaappat, Aatsitassanut oqartussap aatsitassat imaluunniit aatsitassat nalingi arsaarinnissutigisinnaavai.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Naaja H. Nathanielsen

Inuussutissarsiornermut, Aatsitassanut, Nukissiutinut, Inatsisit
Atuutsinneqarnerannut Naligiissitaanermullu Naalakkersuisoq